

הדר פרק ששי עירובין

עה.

עין משפט נר מצוה

פח א ב מיי פ"ד מהל'
עירובין הלכה טו כ
טוש"ע א"ח סי' שפג
ספ"ק ב:
פ"ג א מ"ג ט"ז הלכה כג
טוש"ע שם ספ"ק ד:
צ ד מ"י ט"ז הלכה כג
טוש"ע שם ספ"ק ה:

היה אמינא דירת עובד כוכבים שמה דירה קא משמע לן דדירת עובד כוכבים לא שמה דירה ואי מהכא הוה אמינא לא ידענא בתים כמה קא משמע לן בתים תרין השתא דאמר רב אפילו חצר טעמא דרב דקא סבר אסור לעשות יחיד במקום עובד כוכבים אמר רב יוסף אי הכי היינו דשמענא ליה לרבי טבאל דאמר ר' עובד כוכבים עובד כוכבים תרי זימני ולא ידענא מאי אמר: **בתני** שתי חצירות זו לפניו מזו עירבה הפנימית ולא עירבה החיצונה הפנימית מותרת והחיצונה אסורה החיצונה ולא הפנימית שתיהן אסורות עירבה זו לעצמה וזו לעצמה זו מותרת בפני עצמה

היה אמינא דירת עובד כוכבים שמה דירה קא משמע לן דדירת עובד כוכבים לא שמה דירה ואי מהכא הוה אמינא לא ידענא בתים כמה קא משמע לן בתים תרין השתא דאמר רב אפילו חצר טעמא דרב דקא סבר אסור לעשות יחיד במקום עובד כוכבים אמר רב יוסף אי הכי היינו דשמענא ליה לרבי טבאל דאמר ר' עובד כוכבים עובד כוכבים תרי זימני ולא ידענא מאי אמר: **בתני** שתי חצירות זו לפניו מזו עירבה הפנימית ולא עירבה החיצונה הפנימית מותרת והחיצונה אסורה החיצונה ולא הפנימית שתיהן אסורות עירבה זו לעצמה וזו לעצמה זו מותרת בפני עצמה

היה אמינא שמה דירה. להא מילתא קמ"ל: ה"ג ואי מהכא ה"א נהי דצחצרות שמעין מינה דבתרי סגי מדנקט ידיו אחד עובד כוכבים הא תריוהו ישראלים שרי אכל צמים לא ידענא כמה לכל חצר: קמ"ל צמים וחצירות סתם צמים שנים סתם חצירות שמים: אסור לעשות. ו לודו יחיד צמקוס עובד כוכבים שלא ילמד ממעשיו לפיכך לא יערכו אלו עמנו ולא ישתמשו עמנו בצמיו כדי שיהא יחיד ויירא מן העובד כוכבים שלא יהרגנו ויאל: דשמענא ליה לר' טבאל דאמר. זהא מילתא דרבי: עובד כוכבים עובד כוכבים הוה אמינא

א (לעיל ס"ג.) ב (לעיל ס"ד.) ג (לעיל ס"ה.) ד (לעיל ס"ו.) ה (לעיל ס"ז.) ו (לעיל ס"ח.) ז (לעיל ס"ט.) ח (לעיל ס"י.) ט (לעיל ס"יא.) י (לעיל ס"יב.) יא (לעיל ס"יג.) יב (לעיל ס"יד.) יג (לעיל ס"טו.) יד (לעיל ס"טז.) יו (לעיל ס"יז.) יז (לעיל ס"יח.) יח (לעיל ס"יט.) יט (לעיל ס"כ.) כ (לעיל ס"כא.) כא (לעיל ס"כב.)

הגהות הב"ח

(א) גמ' אמר רב חלונה (ב) אמאי קרו: (ג) רש"י ד"ג אסור לעשות יחיד כ"ל ומיכא לודו נמחק: (ד) ד"ה טעמא דשכח וכו' דלי כרבי עקיבא אפי' עירבו:

מוסף רש"י

ואם היו של יחידים. שומר דל צניעות דהוא רגל המותרת במקומה אינה אסרת שלא במקומה, ואם על רביש ולא עירבה פנימית לעצמה דהיא רגל האסורה במקומה, אסרת על החלונה אפילו עירבה חלונה לעצמה (ועי' ע"ג).

רבינו הגנאל

אלא משום דסבר רב אסור לעשות יחיד במקום גוי. אמר רב יוסף לא הוה רביש עירבה לר' טבאל דאמר ר' גוי ולא ידענא מאי אמר. פ"י דירת גוי לא שמה דירה, ואסור לעשות יחיד במקום גוי. ויחלשמי רב, הוה בשם רב אין תורת חצר לגוי, שאם היה שרויה בעליה אהא מורידו (ל' לסידי) [לסורן]. ואין תורת דקה לגוי, שאם רב בפנימית אהא מוציא (ל' לסורן). ר' (ולא) [לא] בשם ר' אלמי יש תורת חצר לגוי מן התורה, שאם היה שר' וגוי דרין בפנימית לעולם אינו אסור עד שיהו שני ישראלים אסורין. ר' אבא בשם רב יהודה מי שיש לו דקה לפניו מביתו גבוה ' שפוחים בישראל אינו אסור ובגוי אסור. מולחפ שיתיה תמן א' בשם שמואל כותל שקפוחו סילמת מין ומיכן מערבין שם א"י ואין מערבין אהא. ר' יוסף ב"ר אבין תמן על ידי סילמת הן גירונין כפתורין. ברם הכא דרין העלונים לירד למטה ואין דרין התחתונים לעלות למעלה. מנח', שני העירות זו לפניו מיו כ"י. א"ר (יו"ב) זו דברי רבי עקיבא דאמר אפילו רגל המותרת במקומה, כגון שעירבה זו לעצמה וזו לעצמה והותרה הפנימית במקומה [אוסרת שלא במקומה אכל ת"א וכדשם שרגל המותרת] אינה אוסרת את החיצונה, כך רגל האסורה אינה אוסרת. כלומר אפילו לא עירבה הפנימית לעצמה אינה אוסרת את החיצונה. ואקשינן עליה ממנח"י, נהן עירבה חיצונה ולא עירבה

היה אמינא דירת עובד כוכבים שמה דירה. להא מילתא קמ"ל: ה"ג ואי מהכא ה"א נהי דצחצרות שמעין מינה דבתרי סגי מדנקט ידיו אחד עובד כוכבים הא תריוהו ישראלים שרי אכל צמים לא ידענא כמה לכל חצר: קמ"ל צמים וחצירות סתם צמים שנים סתם חצירות שמים: אסור לעשות. ו לודו יחיד צמקוס עובד כוכבים שלא ילמד ממעשיו לפיכך לא יערכו אלו עמנו ולא ישתמשו עמנו בצמיו כדי שיהא יחיד ויירא מן העובד כוכבים שלא יהרגנו ויאל: דשמענא ליה לר' טבאל דאמר. זהא מילתא דרבי: עובד כוכבים עובד כוכבים הוה אמינא דירת עובד כוכבים שמה דירה קא משמע לן דדירת עובד כוכבים לא שמה דירה ואי מהכא הוה אמינא לא ידענא בתים כמה קא משמע לן בתים תרין השתא דאמר רב אפילו חצר טעמא דרב דקא סבר אסור לעשות יחיד במקום עובד כוכבים אמר רב יוסף אי הכי היינו דשמענא ליה לרבי טבאל דאמר ר' עובד כוכבים עובד כוכבים תרי זימני ולא ידענא מאי אמר: **בתני** שתי חצירות זו לפניו מזו עירבה הפנימית ולא עירבה החיצונה הפנימית מותרת והחיצונה אסורה החיצונה ולא הפנימית שתיהן אסורות עירבה זו לעצמה וזו לעצמה זו מותרת בפני עצמה

וזה מותרת בפני עצמה רבי עקיבא אוסר החיצונה שדריסת הרגל אוסרתה וחכ"א אין דריסת הרגל אוסרתה ש שכח אחד מן החיצונה ולא עירב הפנימית מותרת והחיצונה אסורה מן הפנימית ולא עירב שתיהן אסורות ג נתנו עירובן במקום אחד ושכח אחד בין מן הפנימית בין מן החיצונה ולא עירב שתיהן אסורות ו אם היו של יחידים אינן צריכין לערב: **גמ'** כי אתא רב דימי א"ר ינאי זו דברי רבי עקיבא דאמר אפילו רגל המותרת במקומה אוסרת שלא במקומה אבל חכמים אומרים כשם שרגל המותרת אינה אוסרת כך רגל האסורה אינה אוסרת תנן עירבה חיצונה ולא אפילו רגל מותרת גמי אלא לאו רבנן לעולם ר"ע ולא זו אף זו קתני תנן עירבה זו לעצמה וזו לעצמה זו מותרת בפני עצמה וזו מותרת בפני עצמה דעירבה הא לא עירבה שתיהן אסורות והא האי תנא דאמר רגל המותרת אינה אוסרת רגל האסורה אוסרת מני הא אילימא ר"ע היא אפילו רגל המותרת גמי אלא לאו רבנן היא ועוד מדסיפא רבי עקיבא רישא לאו ר"ע כולה רבי עקיבא היא וחסורי מיחסרא והכי קתני עירבה זו לעצמה וזו לעצמה בפני עצמה וזו מותרת בפני עצמה רגל המותרת אינה אוסרת רגל האסורה אוסרת רבינא שכח אחד מן החיצונה ולא עירב הפנימית מותרת והחיצונה אסורה שכח אחד מן הפנימית ולא עירב שתיהן אסורות טעמא דשכח הא לא שכח שתיהן מותרות אלמא רגל המותרת אינה אוסרת רגל האסורה אוסרת אלא כי אתא רבין א"ר ינאי ג' מחלוקות בדבר ת"ק סבר רגל המותרת אינה אוסרת רגל האסורה אוסרת ר"ע סבר אפילו רגל המותרת אינה אוסרת: נתנו עירובן במקום אחד ושכח אחד בין מן הפנימית וכו': מאי מקום אחד (סימן חיצונה עצמה בבית יחידא רבינא דלא משכח בפנים) אמר רב יהודה אמר רב חיצונה (ו) ומאי קרו לה מקום אחד מקום המיוחד לשתיהן תניא

היה אמינא דירת עובד כוכבים שמה דירה. להא מילתא קמ"ל: ה"ג ואי מהכא ה"א נהי דצחצרות שמעין מינה דבתרי סגי מדנקט ידיו אחד עובד כוכבים הא תריוהו ישראלים שרי אכל צמים לא ידענא כמה לכל חצר: קמ"ל צמים וחצירות סתם צמים שנים סתם חצירות שמים: אסור לעשות. ו לודו יחיד צמקוס עובד כוכבים שלא ילמד ממעשיו לפיכך לא יערכו אלו עמנו ולא ישתמשו עמנו בצמיו כדי שיהא יחיד ויירא מן העובד כוכבים שלא יהרגנו ויאל: דשמענא ליה לר' טבאל דאמר. זהא מילתא דרבי: עובד כוכבים עובד כוכבים הוה אמינא דירת עובד כוכבים שמה דירה קא משמע לן דדירת עובד כוכבים לא שמה דירה ואי מהכא הוה אמינא לא ידענא בתים כמה קא משמע לן בתים תרין השתא דאמר רב אפילו חצר טעמא דרב דקא סבר אסור לעשות יחיד במקום עובד כוכבים אמר רב יוסף אי הכי היינו דשמענא ליה לרבי טבאל דאמר ר' עובד כוכבים עובד כוכבים תרי זימני ולא ידענא מאי אמר: **בתני** שתי חצירות זו לפניו מזו עירבה הפנימית ולא עירבה החיצונה הפנימית מותרת והחיצונה אסורה החיצונה ולא הפנימית שתיהן אסורות עירבה זו לעצמה וזו לעצמה זו מותרת בפני עצמה

רבינו הגנאל (המשך)
הפנימית שתיהן אסורות. מני אי נימא ר' עקיבא מאי איריא בשלא עירבה פנימית שהיא אסורה במקומה אפי' עירבה הפנימית שהיא מותרת במקומה אוסרת החיצונה בדריסתה לה ברגלה. אלא לאו רבנן היא וטעמא דהיא במקומה אסורה, הא רגל שהיא מותרת במקומה אינה אוסרת שלא במקומה, ומפרק לעולם ר' עקיבא היא והכי קתני, לא זו האסורה [במקומה] בלבד היא האסרת, אלא אפי' המותרת במקומה אוסרת שלא במקומה, כגון שעירבה זו לעצמה וזו לעצמה. ומקשינן איני והתנן עירבה זו לעצמה כו', טעמא דעירבה הא לא עירבו שתיהן אסורות, אלא אמר רגל המותרת אינה אוסרת (כמי שרגל) [אבל רגל] האסורה אוסרת. ופריקין לעולם ר' עקיבא היא וחסורי מיחסרא והכי קתני, עירבה זו לעצמה וזו לעצמה וזו מותרת בפני עצמה וזו מותרת בפני עצמה, כמה בדריס אמורים שעשתה הפנימית עצמה, [דקה] וסילקה עצמה, אבל לא עשתה דקה החיצונה [אסורה], שר' עקיבא אוסר החיצונה עירבה רגל האסורה, וחכמים אומרים אין דריסת הרגל [אסורה]. ומתבין מסיפא, דקתני אם היו של יחידים אין צריכות לערב, ורבינא נמי מתיב משכח עירב מן החיצונה ולא ידענא מנייה רגל המותרת במקומה אינה אוסרת שלא במקומה ופרקין אלא כי אתא רבין א"ר ינאי שלש מחלוקות בדבר, ר' עקיבא סבר אפי' רגל המותרת במקומה אוסרת שלא במקומה, ורבנן סברי אפי' רגל האסורה במקומה אינה אוסרת שלא במקומה, והיא תנא קמא דתני עירבה חיצונה ולא עירבה הפנימית כו', סבר רגל המותרת במקומה אינה אוסרת רגל האסורה במקומה אסרת נמי שלא במקומה. וסיפא, נתנו עירובן במקום אחד. מאי מקום אחד אמר ר' עקיבא ודאמר קרי החיצונה, ואמאי קרי לה מקום אחד, מקום המיוחד לשתיהן לפנימית ולחיצונה, כל הפנימית [ו]ן לה מעבר [על] החיצונה, אבל החיצונה אין לה בפנימית לא מעבר עליה ולא דריסה.